

4 days ago

Ολοκαύτωμα Χορτιάτη...71 χρόνια μετά... 2-9-1944: Το χρονικό της καταστροφής

[http://2.bp.blogspot.com/-7txNn6MBA-s/VeK0im_IIH/AAAAAAAAABN3I/wwR_igQO9Ek/s1600/7878979.png]

«**Τράνταζε σαν από σεισμό συθέμελα ο Χορτιάτης, και ακόντιζε μηνύματα με κόκκινη βαφή**», γράφει στο ποίημά του «Θεσσαλονίκη II» ο Νίκος Καββαδίας.

Στις 2 Σεπτεμβρίου του 1944 η δρεπανοφόρος Άτροπος Μοίρα επέλεξε τον Χορτιάτη να ακοντίσει τα δικά της αιματοβαμμένα μηνύματα. Να θερίσει 149 μίσχους, να κόψει με μια απότομη κίνηση τα χρώματα της ιρίδας που ρίζωναν στους πρόποδες του Χορτιάτη και να αφήσει μόνο μαύρο και κόκκινο, καπνό και αίμα.

[] Στις 2 Σεπτεμβρίου του 1944 ο Χορτιάτης πλήρωσε βαρύ τίμημα για την αντιστασιακή του δράση. Πλήρωσε με 149 αθώες ζωές και τη σχεδόν εκ βάθρων καταστροφή του, διότι δεν έσκυψε το κεφάλι στον κατοχικό ζυγό, δεν έπλευσε στα δύσκολα χρόνια κόστα-κόστα, ούτε έμεινε στα ρηχά, μα έστρεφε το ακρόπρωρό του στα ανοικτά, μπήκε στις τρικυμίες με υψωμένη την αντιστασιακή παντιέρα.

Ο θάνατος ενός γερμανού στρατιώτη – χημικού σε μια τυχαία ένοπλη συμπλοκή στο Ρωμαϊκό Υδραγωγείο (Καμάρα), μεταξύ ανταρτών του ΕΛΑΣ, που είχαν στήσει ενέδρα για άλλο λόγο και Γερμανών, που συνόδευαν προπορευόμενο (κατά μια ώρα περίπου...) όχημα της εταιρείας Ύδρευσης και μετέβαιναν στις πηγές της Αγίας Παρασκευής για να τις πολυμάνουν, επίσπευσε **την προαποφασισμένη και καλά οργανωμένη απόφαση των Γερμανών και των Σουμπερταίων Ταγματασφαλητών** να αφανίσουν το Χορτιάτη και τους κατοίκους του.

Λίγες ώρες αργότερα από το πρωινό επεισόδιο, οι γερμανικές δυνάμεις συνεπικουρούμενες από ορδές ταγματασφαλιτών του Σούμπερτ, θα φτάσουν στο Χορτιάτη με 32 οχήματα έτοιμες να εφαρμόσουν το προμελετημένο τους σχέδιο. Ξεσπούν σε πράξεις παράφορης βίας, σκοτώνουν βρέφη, βιάζουν, εκτελούν εν ψυχρώ, καίνε και λεηλατούν. Συγκεντρώνουν όσους δεν έχουν εγκαταλείψει το χωριό στο φούρνο του Γκουραμάνη και το σπίτι του Νταμπούδη, μετατρέποντας τους δύο χώρους σε κρεματορία.

«**...Μας οδήγησαν μέσα στο φούρνο... έρχεται μετά ένας ταγματασφαλής και στήνει ένα οπλοπολυβόλο στην πόρτα. ...**

Άρχισε να πυροβολεί επάνω μας και να μας βρίζει με χυδαία λόγια... Έριξε μετά μια εμπρηστική σκόνη και ξερά χόρτα για να καούμε καλλίτερα... Γύρισα και είδα τη Μαρίκα του Θεοφάνη με τα μναλά πεταγμένα από σφαίρα.

Η μάνα μου σκοτωμένη, αλλά και η αδελφή μου, που η σφαίρα τη βρήκε στο κεφάλι, βγήκε και σφηνώθηκε στην αριστερή μου παλάμη. Δύο σφαίρες με είχανε βρει και στα δύο μου γόνατα. Αλλά δεν καταλάβαινα τίποτα ακόμη... τότε είδα ζωντανή τη Σοφία, τον Παναγιώτη του Αγγελινούδη τη γυναίκα, με το μωρό στην αγκαλιά να κατεβαίνει τη σκάλα.

Πήγα κοντά της, πιάστηκα από τη φούστα της και κατεβήκαμε μαζί. Ο φούρνος καιγότανε από παντού...

Κάτω ήταν όλες σκοτωμένες και πατούσαμε στα πτώματα.

Είχαμε βουτηχτεί στο αίμα!

Ακόμη δεν είχα πάρει είδηση ότι είχα τραυματισθεί στα δύο πόδια και στο χέρι.

Ο τρόμος γύρω δεν με άφηνε να σκεφτώ τίποτα.

Δεν προλάβαμε να κατεβούμε κάτω και εμφανίστηκε στην εξώπορτα ένας ταγματасφ αλίτης και με μαχαίρι έκοψε το λαιμό της Σοφίας.

Εγώ ήμουν πίσω της και έτσι χωρίς να με πάρει είδηση τρύπωσα κάτω από έναν πάγκο...

Σε λίγο βγήκα έξω, η φωτιά έκαιγε τα πάντα. Εκεί είδα καμιά δεκαριά σκοτωμένους.

Έπεσα επάνω τους. Εκεί ήταν και η Τερψιχόρη, η γυναίκα του Γρηγόρη του Λασκαρίδη σκοτωμένη και θήλαζε το παιδί της!

Το αίμα της πεταγότανε σαν βρύση και με έλουζε ολόκληρη.

Το μωρό βύζαινε και έκλεγε μαζί.

Όμως δεν τολμούσα να το ησυχάσω.

Έπρεπε να κάνω κι εγώ την σκοτωμένη.

Σε λίγο ήρθανε 3-4 ταγματасφ αλήτες και γελάγανε με το μωρό που βύζαινε και έκλαιγε.

Εγώ προύμντα.

Μου ρίχνουνε μια κλωτσιά στα πλευρά να δουν αν ζούσα.

Εγώ τσιμονδιά...

Μπορεί στη στοίβα να ήταν και άλλοι ζωντανοί που να κάνανε το ίδιο με εμένα.

Δεν ξέρω...».

Απόσπασμα από τη συγκλονιστική μαρτυρία της 10χρονης –τότε- Ελένης Νανακούδη.

Ο απολογισμός θα είναι τραγικός: 149 άτομα θα καούν ζωντανά ή θα εκτελεστούν, από τα οποία τα 51 κάτω των 18 ετών.

Ανάμεσα τους ένα βρέφος 2 μηνών, ο Αλέξανδρος Σαρβάνης.

Τα μονοχρονίτικα Ανθούλα Τράϊκου και Θανάσης Αγγελινούδης. Τα διχρονίτικα Χριστίνα Ευγενούδη, Γιώργος Κουπαράνης, Χριστόδουλος Λασκαρίδης και Βαγγελίτσα Σκαράγκα.

Τα τριχρονίτικα Ειρήνη Γκουραμάνη και τα δίδυμα αδέρφια Ελισάβετ και Ζαχαρίας Μπουζούδης.

Ο Χορτιάτης θα ζήσει ένα Ολοκαύτωμα, θα γραφεί για πάντα στις σελίδες της ιστορίας ως ένας μαρτυρικός τόπος, που μπορεί να γνώρισε τη φρίκη, την καταστροφή και το θάνατο, αλλά δεν υπέκυψε. Θα γίνει ένα διαχρονικό σύμβολο αντίστασης, αγώνα για ελευθερία και ανεξαρτησία, ιδεών και ιδανικών.

Πηγή: alterthess [<http://www.alterthess.gr/content/olokaytoua-hortiati70-hronia-ueta-2-9-1944-hroniko-tis-katastrofis>]